

Mahjas weefis.

Makša ar preefubtišānu
par pāsti:

par gadu 1 rub. 60 kap.
pufgadu 85

Makša bej preefubtišā-
nas Rihgā:

par gadu 1 rub. — kap.
pufgadu 55
3 mehnešči 30

Mahj. w. teel isdohis feš-
deenānu no p. 12 fastohā.

Makša
par fludināšānu:

par weenas fleijas smaltu
rakstu (Pēti-) rindu, jeb
to weetu, to taħda rinda
eeem, makša 10 kap.

• **Medatšija un ekspedizija**
Rihgā,

Ernst Plates bilšānu un
grahmatu - druzatamā pee
Behtera basnijas.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašneekš an apgahdataijs.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedeku.

Nr. 36.

Sestdeenā 4. September.

1876.

Rabbitais.

Jaunatāhs šinas. Telegrafa šinas.
Čeļšemes šinas. No Rihgas: Trihweenibas basnijas eefwehti-
šāna. No Dobles: uguns-grehts. No Waltenbergas: 7 gadus wejs sehs
palihdis un atrašis. No Čhigemes: wefšs wafars ar dšeedašānu. No
Widšemes: krobju dšhwe un linu mebrješāna. No Wez-Salazes: tahdus
nedarbus gant paštrahdajūšči. No Selgawas: brijwlaišānas šwehti. No
Krimas: Turku bešāuniba. No Melkandrop: les: Turku un Kreemu salbat.
Uhrjemes šinas. No Anališas: Turku buhšāna. No Wihnes:
gohda-šwehti, — Turku leeta. No Madrides: apšpešta tizibas brijwiba.
No Franzišas: Mat-Mahona želošāna. No Falzes: pelu pohsis. No Ser-
bijas: wīnu jaunāhs šanšes. No Konstantinopēles: pahr jauno sultānu.
No Turzišas: wispahriga buhšāna, — meera lihšāna, — leelwalsju
weenprahiba. No Melkandrop: kautināš turpat.
Nikolajs Melkewišk Kirejers, Grahmatu šina.
Peelikumā: Karihtē. Graudi un seedi.

Jaunatāhs šinas.

— **No Rihgas.** Ta tai 1mā Septemeri bijuse ohtras aif
dewes biletu islohješāna atmetuše šohhdus wīnīstus.

200,000 rubl. uš **N** 1068—29.

75,000 " " " 17812—3.

40,000 " " " 12456—7.

25,000 " " " 10460—23.

3 wīnīsti no 10,000 rubl. uš **N** 13835—1, 15315
—28, 18851—24.

5 wīnīsti no 8000 rubl. uš **N** 18030—21, 14535
—4, 16909—42, 14786—48, 955—17.

8 wīnīsti no 5000 rubl. uš **N** 17602—2, 1321—11,
6412—21, 1885—33, 5577—3, 66—19, 8847—1,
4985—42.

20 wīnīsti no 1000 rubl. **N** 15594—41, 19458—30,
2752—48, 12625—21, 618—2, 17957—27, 10277
—14, 12203—41, 640—37, 14262—13, 7821—15,
13936—1, 17897—39, 17639—49, 5933—44, 3264
—46, 7311—48, 8236—33, 18345—31, 16975—18.

No Pehsterburgas. Mūhju augstis Kungs un Keisars tai
27tā Augustā nobrauzis uš Jaltas pilēšetu un Ēdinburgas
herzogs ašbrauzis no Līwadijas.

No Maskawas. Tai 29tā Augustā Brasilišas keisars ap-
mekleja Maskawu un wakarā apskatijahs Petrowška parku.
Ohtrā deenā wīnšch apskatijahs žitas eewehrojamas weetas
un wakarā bija teateri. Tai 31mā Augustā wīnšch apluh-
toja to mislu swani Swan Weliki.

No Berlīnes. Rāhdā tūreenas awiše („Nat. Btg.“) ir
eelikts rakstis, kas laudis ušajina uš sapulžehm un luhgšānas
rakstu eefneegšānu keisaram, lai Turku breejmu darbus kawetu.

No Franzišas. Rā ar tizibas brijwibu Franzišā isfkatahs,

to mums parahda šchahds atgadijums: Rāhdā gubernijā bija
nojpreesta palihdšiba jaunekleem, kas augstākā mahzibā doh-
dahs. Starp teem preefch šchahdas palihdšibas isredseteem
jaunekleem atradahs ari 12 protestanti (ewangeliuma tizige),
bet preefchneekš minetohs 12 jauneklus atraidija (lai gan
wini pehz fawas mahzibas un kreetnibas to bija pelnijušči)
tikai tapehz, ka wini bija protestanti. Atkal jauns peerahdi-
jams, ka ultramontaneem Franzišā weetahm deesgan leela
eefpehja.

No Anglišas. Gladstons, šhmedamees uš to preefchli-
kumu, ka buhtu eezelama komišija, kas lai pahrluho isdara-
mohs pahrgrohšjumus Turzišā, fajija: buhtu labaki, kad tahdu
komišiju ne-eezeltu, bet Turkus israiditu is Bulgarišas, Bošnijas
un Herzegowinas, kā wini jaw is Numenijas tikufchi israiditi.
Wīnšch ari isfajija, ka ari Bahzišā un Austrija-Ungarišā
schihm dohmahm peebeedrofees, un tad tohs eewehrojāmus
wahrdus runaja: „Gohds katrai warai, kahda ta ari buhtu,
kas pirma Turkeem usbruht, lai breejmu darbus waretu
nobeigt.“

No Belgrades. Tai 30tā Augustā tika Belgradē ar leclu
gawilešānu šwehtita mūhju augstā Keisara wahda-deena.
Pee Kreemu konsula nonahza leels laufchu pulks, no Belgra-
des dšeedataju beedribahm tika ar kara-mušhka pawadišānu
dšeedata Kreewišas walšs dšeesma. Profesors Čerščizs tu-
reja garaka runu, turā wīnšch isfajija šchihš deenas nosih-
meschānu. Uš šcho runu atbiledams general-konsuls Karjowš
isfauza wefelibu uš firštu Milanu un Serbiju.

No Zaras teel šnohts, ka zaur Turku kara-pulku eenaht-
schanti eefch Montenegras tee pee Grahowas buhdamee behgti
is Herzegowinas un ari dandš Montenegreeschi ašbehgohht pahr
rohbeschānu uš Austriju.

Telegrafa šinas.

No Berlīnes tai 2. September. Rā dšird, tad preefch-
likumi pahr meera-nolihgumeem tikšchohht pahrgrohšiti un tam-
deht wehl naw preefchā likti. Anglišā Turzišai preefubtijuse
rakstu, lai ta pee meera-nolihgšānas leelus prāšjumus preef-
chā nezet.

— Don Karlofs ir atkal atmahzis uš Londoni. (Rā lafi-
tajeem wehl atminams, tad Don Karlofs bija ašdewees uš
Meksiku.)

— Tai 1mā September gaidija jaunu kautinu pee Drinas.
Turki marscherejoht uš Spuzu.

Gefchjemes ſinas.

No Rihgas. Pah'r grunts-almena likſchanu Trihsweenibas basnijai mums is Sarkandaugawas peenahjis ſchahds rakſis: Treſchdeenu tai 25ta Auguſta pulkſten 6 walarâ lika jaunbuhwejamai Trihsweenibas basnijai grunts-almeni. Baſniza buhs muhra, muhri jaw lahdu aſi wairak angſtumâ zelti un preeſch Sarkandaugaweefcheem buhs deefgan ruhmiſga ehla. Rahdu dalibu pee ſchihſ deenas nehma, to leezinaja tas lauſchu pulks, kas bija ſanahluſchi; pat fabriki bija ſawus darbus klufejuſchi. Jaunee muhri bija wiſpahri ar meijahm un pukehm iſpuſchfoti. Trihsweenibas draudſes kohris un muſikanti is Rihgas pulzejahs uſ ihpaſchi taiſita kohra. Behz brihtina nahza pah'r leelajahm durwim zeen. ſuperdents Müller k. ar R. Fromm k., tahs paſchas draudſes mahjitaju, pehz ſcheem daſchi rahtſlungi, tad tee, kas grunts-almeni eefſch lahditēs neſa, pehz ſcheem pehrminderi un wehl ziti. Schee wiſi tika no Bawafaras beedribas kahtribas wihtreem, kas preeſch tahs deenas bija eeluhgti kahtribu weſt, lihds altara weetai pawaditi, kur ari grunts-almens tika likts. Tuhdal pee muſihka ſtanahm draudſe ſahla dſeedaht, bet diwejadi, wahzifki un latwiſki. Wahzeefchi dſeedaja: „Ein' feſte Burg iſt unſer Gott,“ un Latweefchi: „Kamehr wehl Kristus kehninſch buhs.“ Behz beigtas dſeedaſchanas runaja zeen. ſuperdents Müller k. Wahzu walodâ un zeen. mahjitajs Fromm k. Latweefchu walodâ, ſawâ runâ norahdidams uſ tam, lahdas grubtibas agraki Sarkandaugaweefcheem bijuſchas un wehl tagad ir baſnizas maſas ruhmes deht; pee tam ari atgahdinadams, ka 15 gadus atpakal, kas tagad ta baſniza bijuſe, tapuſe eefwehtita, tadeht wiſeem labi pee ſirds jaleekoht, tad tagad jaunai ruhmiſgai ehſai grunts-almeni leel, tad pah'r to karam japreezajahs, ka ta leeta jaw tik tahtu nahluſe. Behz tam dſeedataju kohris dſeedaja tſchetrbaſfigo dſeefmu „Jehowa.“ Dſeefmu dſeedoht tika grunts-almens likts. Liturgija no mahjitaja un kohra atſkaneja Wahzu walodâ. Behz tam ar muſihki draudſe dſeedaja to dſeefmu: „tam Tehwam pateizam.“ Un ar to bija beigums. Balian Mikeliſ.

No Dohles. Deeniſchkigi peedſihwojumi muhs mahja, zil daudreifes ir zilweku weenaldbiba, palaidniga iſweſchanahs wiſje, pah'rleeka drohſchiba u. t. t. par muhsu pohſta un nelaimes zehloni bijuſe. Bet kad jautajam: kas dſemde weenaldbibu, pah'rleeku drohſchibu u. t. t., tad ar noſcheloſchanu ir ja-atbild: ka ſchahda kaiſliba wairak reifes atrohd ſawu weetu dſehrumâ. Zilweka nerwi zaur pahrmehrigu alkahola (ſpirita) uſnemſchanu ſatrazinati paleek lungi par wina gara- un prahta-ſpehkeem, beidſamohs tiktah apſpeedami. Eka eedſehruſchais zilweks ſaude iſſchekirſchanas- un pah'rdohmaſchanas-ſpehku, un ta tad reibumâ tohs ne-apdohmigakohs, pat nezilwezigakohs darbus, pats ſew un ſaweem lihdszilwekeem par pohſtu un nelaimi paſtrahda. Ta par prohwi pirddeenas rihtu tai 23. Auguſta ſch. g. nodega Dohles Tulga mahjâs rija ar labu datu baribas un zitahm pee ſaimnezibas peederigahm leetahm, kas lohpa ar ehku wehrtibu iſtaija lihds 600 rubl. ſdr. Uguns ir iſzehlees zaur lahda algahdſcha M. B. weenaldbibu un palaidnibu, kurſch gandrih wiſu zauru nakti krogâ pee ſihwa ſehdedams ſawus gara- un prahta-ſpehkus glahſes dibinâ noſlihjinajis un mahjâs pah'reedams rija it weenaldbigi ar pihpas ſmehkeſchanu nodarbojees. Schim ſaimneekam jaw preeſch 12 gadeem wi-

ſas ſaimnezibas-ehſas, — beſ ween tahs tagad par pelnu ſſchupu pah'rwehrtas rijas un weenas wirts — zaur zilweku pah'rleeku drohſchibu un weenaldbibu pret ſawa tuwaka mantu, ugunim par upuri kruitſchas. — Waram zereht ka ſchoreſ nebehdneeks ſawam ſohdam ne-iſbehgs, bet turpreti wina pahrmahziſchana no teefas puſes derehs daſcham, ſcham lihdsigam krogâ-brahlitim par preeſchſihmi! — J. W.

No Waltenbergas. Maſ-Beidus gruntneeka 7 gadus wejs dehlinſch Zahnis, 15. Mai ſch. g. iſgahjis no mahjâs ar lahdu leelaku Zgaunu meiteni, ſirgus no plawahm pah'rweſt. Puiſens knapâs drehbēs gehrbees un plikahm kahtjahm buhdams, ſalt ſahjis un ſirgus plaſchâ laukâ, kas weetahm ar beesu meſchu apaudſis, til drihſ wis ne-atradis, ſahjis ſkreet, ſajidamees uſ mahjahm eijohts. Meitene gan wehl patal ſaukuſi, bet ſehns meſchâ drihſ no azim paſaudis. Schi nu mahjâ pah'rnahluſi un ſche to ne-atraduſi, iſteiz wezakeem, kas notizis; ſchee ari tuhlin ar ziteem mahjâs zilwekeem ſteidſahs uſ to weetu, kur puiſens paſudis, mekledami ar ſauſchjanu un brehſchjanu lihds puſnaltei, bet welti. Dhtra deenâ, kas bij ſwehtdeena, no walſis waldbibas apſinoti, ſaſajjahs wairak kâ ſimts zilweki, wiſu deenu mekledami un ne-atraduſchi greeſahs noſkumuſchi mahjâ. Treſchâ deenâ radahs atkal un wehl jo wairak zilweku pee mekledanâs. Leelo, werſtehm garo meſchu deefgan pah'rſtaigajuſchi, dewahs augſcham purwi, kas lohti plaſchſ tukſneſis un ſneedſahs lihds pat juhrmalai. Tur nu klaijâ laukâ, kahdi ſimts zilweki weenâ lihniâ ſaſtahjuſchees un daſchas werſtes noſtaigajuſchi, atraduſchi ſihmi (prohti apauſchus), ka behrens paſteeſi ſche pa leelo tukſneſi aiſklichdis, apmetuſchees atpuhſtees, eeraudſijuſchi no tahleenes atkal tahdu pat zilweku pulku palak nahkoht, ſuhſtijuſchi kahdu atpakal ſcheem paſinoht, lai drihſumâ beedrotohs leelai mekletaju lihniſjai, ka lai tad waretu kahdas werſtes platumâ, leelo lauku gruntigi pah'rſtaigahht. Tē atpakal gahjeſ atradis behrnu kahdâ ſara malâ lehni ſtaigajam un maldamees. Behrens, mekletajus dſirdeſis un nahlam redſeſis, tohs bihjees un tadeht flehpees zil wacedams. Bija lohti nonihjis, kâ to tur klahbuhdams redſeju; jo wairak kâ diwi deenas un naktis meſchâ ſabijis. Biema deena bij auſta un leetaina un nakti ſnidſis; laime ka tanis deenâs ſals nebija. Leels preeks bij wezakeem, kad ſuduſcho behrnu dſihwu mahjâ pah'rneſa. Behrens drihſ atweſelojahs un paldees Deewam, ir ſchobrihd atkal ſpirgts un weſels. Tē nu zaur ſcho wezakeem mohdinaſchana, ſaweem beheneem wis ne-atlaut wiſadu watu un ihpaſchi bailu weetas dohtees, kur pats pee-auguſchais, kas, ja ne wairak kâ weentreiſ taiſ weetas ir bijis, war lehti apmalditees. Lai nu gan iſklatſ wezaks ſawus behrnus miſlo, tad tomehr daſchi ar to nepareiſi dara, wineem wairak brihwibas atlaudam, zaur ko behrni drihſ war nelaimigi palikt un paſchi wezati nahkt leelâs behdas un ſirdſehſid. J. Ramat.

No Chrgemes. Lohti japreezajahs, jo mehs eefſch ihja laika peedſihwojam diwus weefigus wafarus. Tai 29. Auguſt ſch. g. Jaun-Kahreku paſtes ſahlē bija weefigs wafars, ar dſeedaſchanu un danzoſchanu, apakſch J. Zera lunga wadiſchanas; ari daſchas jaukas rumas tika turetas. Klauſitaju bija labſ pulks, til ta ruhmes-weeta bija par knapu. Zaur zaurim nemohht bija lohti jauki un patihkami. B. D.

No Widſemes ſeemeſu puſes teel Tehrpatas amwei („N. D. Ztg.“) rakſihtis: No Widſemes uſ Zgaunu ſemi brauzoht

mums divi leetas israhdiyahs par eewehrojamahm, kurahm fchaipuf un wiapuf rohbeschahm leela starpiba, ko katrs zeli-neeks tuhliit pamana. Muhfu Widsemes kroggös katru deenu ir tahda dshiwofchana, plehshchanahs un brehshchana, ka to leelaku newar eedohmatees. Un neween kroggi zaur tahdu buhshchanu paleel preefsh zetineekeem gandrihs nepee-eijami, bet ari pa dascheem Widsemes apgabaleem newar bes bailehm braukt apreibuschu jaunu lauschu deht, lam wifadi rupji stiki patihkshs isdariht. Tik lihds ka pahr Widsemes rohbeschahm bijam pahrbraufschu, tad ari pawifam zitadus krogguus un zitadu dshiwofchana eelsh teem eeraudstija. Ari fwehtdeenahm Igaunu semē (no Bernawas us Kapeli brauzoht) mehš neredsejam neweenu peedsehruschu un kroggi teel pulksten 10 walarā flehgti. Tas pirmāis kroggsineeks, kuru mehš schihs leetas deht apwaijazam, mums parahdiya drukatu rakstu, kas katrā kroggā ir peefstis un is Igaunu walodas pahrzeltš Latweeschu walodā tā škanetu: „1) Kroggsineeki nedrihst laudim til daudš brandwihna doht, ka wini peedserahs. 2) Peedsehruschees nedrihst kroggā palikt, nedš winus tur drihst patureht, tapat ari strihdneekus nē. 3) Wakareem pehz pulksten 10 nedrihst kroggös usturetees. 4) Pa fwehtdeenahm un fwehtku deenahm kroggi pa spredika laiku flehdsami. 5) Kahrschu spehle kroggös aisleegta. 6) Wasankus, lam naw pafes, kroggsineekam wajaga nodohht muishas- jeb walstš-polizejai. Kas scheem preefshkraksteem preti strahda, tas maksja 15 rublu strahpes. (Parakstš) Brugukungš (Galenrichter) barons Maydell.“ Buhtu par fwehtibu wifai semei, kad tahdi preefshkraksti preefsh Widsemes kroggeem tiktu no brugu teefahm islaisti un walstš waldbahm uhdohš, ka lai winas us schahdu preefshkrakstu ispidischanu luklotu. Tahdu poschu starpibu, tahda atrohdbahs starp Widsemes un Igaunu semes kroggeem, atrohdi ari Widsemes un Igaunu semes upes uhdens. Widsemes upes tagad, kur ir linu mehshchanas laiks, ir ihstas gaisa samaitatajas un apgruhtina teem laudim dshiw, kas tur pee upehm dshiw. Kad nu tagad gandrihs wifur akās uhdens truhst, tad zetineeks daudš reis nesin, kur lai winšch fawus sirgus padfirda, bet tas wehl maj ko apshme falihdsinajoht ar to, kas tureenās eedshwojeem tamdehl jazeefch. Turpreti Igaunu semē upes tas šlaidrakais uhdens, wifumasak tur, kur mehš garam brauzam, jo pehz brugukungš (Galenrichter) preefshkraksta, upes netur nedrihst linus mehrzeht. Kad nu schahdi preefshkraksti ari preefsh Widsemes tiktu islaisti, tad gan buhtu wehlejamš, ka gadu eepreefshu, pirmš schahdi preefshkraksti nahš fpehlā, tee tiktu jaw isfludinati, lai semkohwi pee laika waretu zitas weetas preefsh linu mehrzeefchanas ismekleht jeb ari eetaisht.

No Wez-Salazes. Tai pee Wez-Salazes peederigā muishinā, Ottilienhain, atgadijahs schahds notikumš: Trihs ganapukas, Krišchjahnis, Jahnis un Janis, kas netahlu no leelzeta ganija zuhkas, aitas un gohwis, bija (laikam gara laika deht) schahdu stiki isdarijuschi, ko schē lastitajeem gribu pastahstih. Saimneeks, kas minetohs puikas par ganeem bija weenehmis, suhta kahdu deenu fawu kalpu pee teem meshā, lai winšch zirwi gana puikahm atprasitu, ko tee lihdsā panehmuschu. Tur nonahjis kalps prafa ganeem zirwi. Gani atbild: „Zirwis ir muhfu buhdinā.“ Kalps to dsirdejis, grib turp aiseet. „Ne-eij tur,“ weens no ganeem usfauz, „ta buhdā ir weegli un nestipri taisita un waretu tamdehl weegli fagruht; es pats no-eefchu.“ Bet kalps, gribedams sinah, kas ta par buhdu,

pats tur aiseet, bet ko winšch tur atrohdi! Buhdinā ir eetaishts kehkis ar wahrameem trankeem, ka par weenehru: no atmeeneem ustaishts uguns-kuris, grahpiš (katlis), muza ar eefahlitu gatu, kruhsas, tafes, naschi, gahbeles (dakshinas), karohtes, milti un weens ar afnim aptraipihš zirwis. Kad nu kalps ganeem prasija, kur wini wifu to dabujuschu un ko tas nosihme, tad tee pahrbijuschees nelo nesinaja atbildeht. Kalps ganus nowed pee fainneeka. Saimneeks leel atfaukt ganu wezakohs un teem klahht buhdameem gani beidsiht isteiza, ka wini 6 nedelu wezu jehru un weenu amu no ganama pulka nehmuuschu, nokahmuuschu un apehduschu; katru pusdeenu gohwis flauuschu, klingenus wahrijuschu; ari wini nodohmajuschu to ganamā pulkā buhdamu Brehdika buli nokaut. Krišchjahnis gribejis muzu, Jahnis jahli šlepeni no mahjahm pagabdaht, tad wini nodohmajuschu gatu muzā eelikt un eefahlit, lai wineem us preefshdeenahm ne-usnahktu truhkums. Tad wini ari isteiza, ka isgahjuschā gadā efoht weenu zuhku nokahmuuschu un us tahdu wihst patehrejuschu. Tash buhdā buhdamas leetas sehni bija saguschu. — Kā prohtams, tad sehni fawu nopelnito fohdu dabuja; wini kreetni dabuja rikstes. Wina wezakeem wajadseja notikuschō schahdi atlihdsinah.

No Jelgawas. Tai 29tā Augustā (ziteem gadeem tai 30tā Augustā, tā nofauktā Keisara deenā) tika Jelgawā Schirfenhesera dahrsā fwehtiti Kursemes brikwlaishchanas fwehtki ar gohda-maltiti un teatera israhdišchanu. Israhdita tika „Preziosa.“

No Krimas. Kā no tureenās teel sinohts, tad Krimas deenwidus krašti, ihpafchi Zalta un winas aplahrtne ir schini gadā no eedshwotajeem tohti tufschā. Daudš eedshwotaji tamdehl aisgahjuschu, ka Turki nereti wineem usbrukuschu. Turki nahš pee Krimas krašteem sweijoht. Isgahjuschā gadā starp Kreewiju un Turziju tika notaishts nolihgums, ka Turkeem atkautš pee Kreeweem un Kreeweem pee Turkeem sweijoht Melnas juhras peekrastš. Gan prohtams, ka Kreewu swejneeks ne-ees pee Turkeem us sweijoschānu, bet Turki gan nahš. Schini gadā isflaitijuschu lihds 1000 laiwahm, kas us sweijoschānu abraufuschas. Tahdā swejneeku laiwā mehds buht 5 lihds 8 wihreem. Pee krašta peebraufuschu wini šapulzejahs kahdi 30 lihds 50, bet lai Deews to schehlo, kas winus raudšitu kaut ka aistikt, wini tad atreebjahs, dahrsus un wihnudahrsus pohstidami. Schim gadam fahkotees Turki usbruka kahdam schihdu kroggsineekam un neween waras-darbus pastrahdaja pee wina jaunās šeewas, bet ari aplaupija. Mufchtas tuwumā Turki mehginajuschu šeewas laupihht. Schee Turku swejneeki atnahš pawafari un aiseet rudenī; wini wifadi ir kahrtibas pretineeki un nepaklauja polizijas nofazijumeem.

No Aleksandropoles. Kā „Dislitas awises“ sino, tad preefsh kahdahm deenahm Arpatschas upē masgajahs weenā pušē Kreewu saldati un ohtrā pušē Turku saldati. Tē peezehlahs weens no Turku saldateem, panehma fawu slintu, mehrkeja us weenu Kreewu un schahwa, bet par laimi netrah-pija. Tuhliit peezehlahs ari weens no Kreewu saldateem, nehma fawu slintu un mehrkedams fajija: „tad nu jafchauj“ un to Turku nofchahwa.

Ahrsemes sinas.

No Anglijas. Manšchesteras biskaps peefuhtijis Angsu awisei „Teems“ rakstu pahr teem no Turkeem pastrahdateem waras darbeem Bulgarijā. Schini rakstā winšch usajina

Anglu tautu, lai wina nemalditohs jautadama, waj tas buhtu winai pa prahtam, ka Kreevus redsetu Konstantinopelk, bet labaki femi jautatu, waj wina wehlahs, ka waldiba fawu rohku jeb ari til fawu balwu pazeltu Turku pilnwaribai par labu. To issajijis bisklaps tautu usajina, lai dahwanas falafoht preeksch teem noscheshlojameem kristigeem, kas Turku neschehlibai par upuru kritusch, un tad peemin, ka lai Lordmajors garidsneelus pasflubinatu, ka tee no kanzeles preeksch tam runatu. Kahds flawens preesteris fawa sprediki issajija, ka lai basniza paliktu par widutaju staryp tautahm Turzijas leeta. Turku neschehlibu un breefmu darbus apspreeft ne-efoht wis kahdas tautas jeb partijas usdewums ween, bet wisu kristigu lauschu peenahkums.

No Wihnes. Ka no tureenahs teel sinohts, tad Ungarija tikusch iwehtiti tautas-swehtki. Schee swehtki sihmejahs us kahdu wehsturigu atgadijumu staryp Austriju un Ungariju. Preeksch simtu gadeem tika ezelts erzherzogs Josefs par Ungarijas aistahwetaju un weetneeku tiklab tautas ka ari politikas leeta, lai zaur to Ungarijas leeta tiktu eegrohfta labaka kahrtiba un tauta peewesta pee pilnigakas attihstijchanahs un usplaukchanas. Minetais erzherzogs Josefs sabija fawa weeta wairak nefa peezdesmit gadus. Schim augstam kungam, kam leeli nopelni Ungarijas leeta, nu par gohdu minetee swehtki tikusch iwehtiti. Wiasch neween semkohpibu weizinajis, upes eedambedams, jesus eetaifidams, kanalus likdams rakt, bet wiasch Ungaru walodas un rakstneezibas kohpchanai par labu strahdajis; wiasch eetaifijis museumu un weenu akademiju. Ihpaschi Ungarijas galwas pilssehta Pestie dauds erzherzogam war pateiktees, jo Pestes pilssehtas isplahstichana, isdaioschana un usplaukchana pa leelakai dakai ir wina nopeln. Politikas leeta wiasch bija widutajs staryp Ungarijas weetneeku fapulzi un Austrijas waldibu. Ungarijai pilnigs eemeslis, scha teizama walsts wihra peeminu gohda, zeena tureht. Ari Ungaru awises wina gohdam peemin.

— Kahda tureenahs politikas awise („Polit. Corr.“) dohma, ka waroht gandrihs taisni nofajiht, ka Bosnija un Herzegowina dabuschohi ihpaschu waldibu, kurai par preekschneeku buhschoht kristigs gubernators; bet kad tas ari notiktu, tad tomehr wehl atliktu Turzija dascha gruhti isschikrama leeta, ihpaschi Bulgarijas buhschana, kas pagehr to isschikrchanu, kahdu stahwolkai lai kristigee eenem Turzijas walsti. Augscham mineta awise, us scho leetu sihmedamahs, faka, kad dohma, ka kristigee sem Turku waldibas panahks Turkeem lihdsigas teesibas, tad tahdas dohmas buhtu is gaisa sagrahstitas. Kamehr Turki paleel muhamedaneeschi, tamehr neweena wara nespehs Turkus peespeeft, lai wini kristigohs atsihtu par tahdeem, kas wineem buhtu lihdsigi. Lai ari faka ko gribedami, ihstu muhamedaneeti nepahrleezinahs, ka kristigs zilweks ir tahds patš zilweks, kahds wiasch. Schi ir skaidra tizibas leeta un Turks ir tahds zilweks, kas bes apdohmaschanas un pahrleezinaschanas fawai tizibai padohdohs. Schini buhschana ihpaschi jamelle tas kawellis, kapehs staryp kristigeem un Turkeem newar eegrohfti taisnu un peenahkamu buhschana. Tas weenigais buhtu, us kam politikas wihreem fawos prasjumohs wajadsetu pastahweht, kad wini pagehretu, ka lai generalgubernatori preeksch kristigahm pawalstehm tiktu ezelte is tainneem un apgaismoteem Turkeem.

No Madrides. Spanijas waldiba islauduse pawehli, ka ewangeliuma tizigeem mahzitajeem aisleegts, kant kahdus flu-

dinajumus jeb isskojumus laudis laist, kas sihmetohs us tizibas leetahm.

— Ka no San Sebastianes teel sinohts, tad Baslijas pawalstes tautas fapulze tika pehs weza eeraduma atkahlta. Tee preeksch schihs fapulzes ezeltee tautas weetneeki peeder pee brihwprahtigeem, ka tas zitadi ari nebija gaidams, jo Baslijas pawalstes grib fawas wezahs teesibas aistahweht.

No Franzijas. Franzijas republikas preekschneeks, marschals Mak-Mahons, tagad apzelo Franziju, lai waretu karapulkus pahraudsicht. Us scho zeloschana Mak-Mahons tika wisur no laudim ar leelu gohdaschana un gawilechana apfweizinahts, ihpaschi Lione (pehs Parishes ta leelaka Franzijas pilssehta un ta pirma fabriku pilssehta) wiasch tika ar leelu gohdu un firsnibu usnemts. Ari schi Mak-Mahons ne-atstahja nepeeminejis, ka wina politika efoht meera politika. Us kaufmanu teefas preekschneeka runu wiasch atbildeja, ka labpraht ilgaki Lione paliktu, bet wina usdewums efoht karapulkus pahraudsicht, un lai gan wina tagadeja zeloschana noteekahs kara pulku dehl, tad tomehr wiasch nelad ne-ewehrotu ne-atstahchoht tirdsneezibu un amatneezibu. „Mana abraufschana schurp,“ ta Mak-Mahons fawu runu beidsa, „to apleezina. Es zeru un wehlohs, ka drihs tas laiks nahtu, fur wairs newajadsetu preeksch kara-buhschanas strahdacht, bet ruhpeees un gahdahs til preeksch meera-darbeen.“

No Galzes (Bahzija) teel sinohts pahr pelu kerschanu, ar kuru tureenahs zeema laudis labu pelnu dzenoht. Ta leeta ita. Tureenahs apgabala til dauds pelu eeraduschahs, ka no waldibas puses, lai peles tiktu isnihinatohs, ta pawehle tika islaista, ka katram gruntineekam wajagohht fawus tihrumus no pelehem ispohst un par katru nokerto peli wajagohht maksacht 1 kapeiku (muhfu naudā aprehkinojohht) kihlas naudū. Tahdu pawehli islaisdami nebija apdohmajuschie pelu daudsumu un waj ari buhschoht til dauds tahs naudas, ar ko wareschoht nospreesto kihla naudū samaksacht. Kad peles sabha kert, tad redseja, zil fahkra. Wena pascha draudse tika fakertas 32,000 peles un kihla naudū ismaksajohht kafe palika tufsch. Ir laudis, kas kerschana ir til wikkli, ka weena deena fakeroht lihds kahdahm 500 pelehem un ta tad nopelna fawus 5 rublus. To nu redsedami ir kihla naudū pamastajuschie, prohti par 4 pelehem til maksacht weenu kapeiku, un ari tad pelu kehreji wehl deesgan pelna. Is scheem mineteem skaitleem nu redsams, zil dauds tur to pelu.

No Serbijas tai 29ta Augustā atnahkuschas pa telegrafu schahdas sikas. Serbu jaunahs skanstes ir stipri apstiprinatas, ihpaschi pee Diunichas. Turki diwreis scho weeturawdijuschie fawa rohla dabuht, bet tas wineem ne-isdewahs, jo Serbi ar faweem leelgabaleem til stipri schahwa, ka Turkeem wajadseja atkaytees. Serbu rohla tagad ir Morawas upes labas puses krafts lihds Turku rohbeschahm, tapat ari kreifas puses krafts no Creditines lihds fw. Behtera klosterim. Diwreis Turki mehginaja Creditini uswareht, bet tika atfissi atpatal. — Serbijas waldiba zitahm walstim darijuse sinamus jaunus breefmas darbus, ko Baschi-Bozuti pastrahdajuschie. 56 zeemi tikusch nodedsinati un zeema eedsihwotajinofauti; wena seewa ar fawu sihdoschu behnu, kas bija pahri palikuse, tika peespeesta, fawa sihdoscha behna meefas ehst. ko wihreu Baschi-Bozuti vaporeeschu bija sakapajuschie un isjepuschie; beidsohht ari mahte pate tika nofauta. Un wi-

fas schihs breefmas tika isdaritas kahdam garidsneekam klast buhdamam.

No Konstantinopeles. Bahr jauno sultanu Abdulu Hamidu kahda ahrsemes awise pasneeds schahdas sinas: Winsch ir 34 gadus wezs, winam ir Escherleschu feijs. Lai gan panti ne-isleekahs stipri, tomehr weseleiba winam naw wahja, tapehz ka winsch kahrtigi dsihwojis un eewehrojis fahstibu. Ihstis muhamedaneetis buhdams winsch nedser neds wihtu, neds zitus kahdus apreibinadamus dsehreenus. Winsch lihds ar fawu brahli, bijufcho sultanu Muradu, tika no kreetneem fshlota-jeem audsinati; winsch it brangi eemahzijahs runaht un rak-siht pa franziski, bet ilgatu laiku nedabudams pa franziski runaht winsch atradinajees, ta ka pa franziski runajohht winam tagad ihsti neweizahs. Wifu leelaka patifschana winam ir pee senkohpibas un ta tad winsch, wehl prinzis buhdams, few eetaisija masu muischinu, kur ar semkohpibu un lohpu audschenu nodarbojahs. Schini muischinā atrohd tahs labakahs mahju lohpu (kustonu) fugas. Lai gan Abduls Hamids ihstis muhamedaneets, tad tomehr winsch ir deesgan prahtā attihstihst; ka muhsu laiku wajjadsigem zenteeneem nepretofees. Ta tad winsch neween buhtu ihstis muhamedaneeschu waldneeks, bet ari derigs Turzijas keisars.

No Turzijas. Bahr Turzijas kara leetu runajohht jafaka, ka drihs isfchirfchanas brihdis gaidams. Turzijas waldiba naw peenehmufe leelwalstu preefchlikumu par pameeru; wina ir eedrohschinajufehs preti stahtees leelwalstu faweenotam spreedumam. Schahdu Turzijas istureschanu eewehrojohht weegli noprohtams, zil leela eespehja ir kara-partijai, kas wehl tad grib karu tablaki west, kad neween zitas leelwalstis, bet pat Anglija us pameeru flubina. Ka leekahs, tad Turzijas waldiba tamdehl preefchlikumu par pameeru naw peenehmufe, ka kautindōs pee Aleksinazes winai beidsamā laikā paweizees. No tam nu redsams, ka Turzijas waldiba fcho weifschanohs karofchanā grib isleetaht un tamdehl us pameeru negrib eelais-tees; turklaht wehl wina lahga ari newar pameeru noslehgt ar Herzegowinu un Bosniju, jo Herzegowineeschu un Bosneeschu ir nemeerneeki, kas pret waldibu fazehljufchees, un ja nu Turku waldiba ar wineem noslehgtu pameeru, tad wina tohs wairō ne-atsihru par nemeerneekem, bet teem peeschirtu karofchanas teesibu, kuri pee meera lihgfchanas war ari fawus prafijumus preefchā zelt. — Janogaida, ko leelwalstis daris, ja Turku waldiba fawu prahtu negreesihōs us pameeru, jo jaunais sultans Hamids II., ka kahda ahrsemes awise sino, pats wehlotees, ka lai meers jo drihs tiktū noslehgtōs. Turklaht ari leelwalstis, kas firstu Milanu pasflubinajufchas, lai ar leelwalstu palihdsibu raugohht meeru nolihgt, tagad winu ne-attahs, bet wina preefchlikumu pabalstihōs. Serbija newar Turzijas pahrlееkēem prafijumeem padohstees un leelwalstis ne-attahs, ka Serbijas patstahwiba tiktū no Turzijas ispohtita. Ja Turzijas waldiba nellausihōs leelwalstu preefchlikumu, tad waretu notikt, ka leelwalstis ar Turziju fahltu zitadu walodu runaht, prohti ar leelgabaleem un tad buhs gan Turzijai jaklauja. Turzija leekahs ari us leelaku karu jataifotees, ka to peerahda ta buhschana, ka wina leelakus kara-pulkus fapulzina pee Turku-Kawkasijas rohbeschahm. Schi buhschana rahda, ka Turzija fawus spehlus karofchanā riltigi nenoswer, tohs par leelakeem eedohmadamahs nēka tee-teescham ir; jo zitadi wina us leelaku karu nedohmatu jataif-tees. Wina jaw til ugi karo un wehl newar karofchanu

beigt. — Ka tad lai wina nahl karofchanā zauri, kad wehl kahda walstis winai preti stahtohs? Zeb waj wina dohma, ka winai atkal zita kahda walstis nahlfchoht palihgā. — No leela swara preefch Turku kara ir leelwalstu istureschanahs, ir leelwalstu weenprahtiba. Schi leelwalstu faweenofchanahs, pee kuras ari Anglija nodohmajufe peebedrotees, ir ta labaka apdrohschinafchana, ka karfch par Turzijas rohbeschahm pahri ne-isplatifees. Schi faweenofchanahs un weenprahtiba wairak preefch meera panahlfchanas pastrahdahs nēka daschs laimigs kautinjch. Ja Anglija nefahktu (un tas naw zerams) atkal fawu ihpafchu politikas zetu Turzijas leetā staigahht, tad leelwalstis jo drihs eespehtu meeru panahht un kahrtibu Turzijas puffalā eegrohsht.

Wehl no Turzijas. Zaur beidsamo weifschanohs karofchanā (skatees to firu no Aleksinazes) pasflubinata Turku waldiba preefchā likufe fawus meera-nolihgumus, kurens gan Giropa nekad nepeenems; prohti Turku waldiba pagehr, lai firsts Milanōs tiktū no waldifchanas atzēts, lai Turkeem buhtu atkauts fawus saldatus Belgradē, Schabazē un Semendrijā eelikt, wejohs likumus (no 1838ta gada) atkal eewest un 1 milionu kara-atlihdsinafchanas pagehreht. Zaur to nu, ka fawā augfchejā firā no Turzijas peeminejam, Turzijas politikas leetas nems laikam zitadu zeku. Kamehr leelwalstis lihds fchim tika fawus preefchlikums un fawu weenlihdsigo prahtu schini leetā isfazija, zeredamas, ka Turku waldiba winu preefchlikumeem nekahdu pretestibu preti neliks, tad tagad winas, redsedamas ka Turzija uspuhdamahs ar labu prahtu dohtohs padohmus nepeenehmufe, fahls pee zitadeem lihdsleekem kertees. Wifa Giropa tagad aisgrahhta no notikumeem Turzijā un kautas prahts greeschahs pret Turzijas pahrlееkēem prafijumeem. Tapehz jadohma, ka Giropai ar eerohtscheem rohlā buhs Turzijai fawi preefchlikumi preefchā jaleek, lai reis meers rastohs un Turku breefmu darbi beigtohs, un kad waldibas to daris, tad winas war drohschi palaistees us fawu pawalstneeku pilnigu peepalihdsibu un neweens ne-atraufees pehz fawas eespehjas fawu palihdsibu sneegt pret Turku warmahjibu. Bet it ihpafchi ir Kreewu tauta, kurai firds fildi puffst preefch apspeestēem zilts beedreem un nebuhtu par dauds fazihts, ja fazitu, ka Kreewu tauta wispahrigi tapat no taisnas leetas aisgrahhta ka 1812. gadā, kad pret Francifchu warmahku Kree-wija fazehlahs ka weens wihōs. Kara-spehls, walstis wihri un pate tauta, wisi ar preezigu firdi apweizinatū „karu pret Turkeem.“ Un, ka leekahs, ja ar kara-eerohtscheem rohlā buhtu Turzija pee meera peedabujama, tad Kreewija buhs ta pirma, kas Giropas wahrdā sohbenū rohlā nems.

— Bar peerahdijumu, ka leelwalstu weenprahtiba Turzijas leetā teek par pilnigu no politikas pratejeem atfihsta, war buht Gladstona runa, kuru winsch isgahjuschā fwehtdeenā turejis kahdā fapulzē (bija lihds 12,000 zilweku). Gladstons fawā runā jo tablaki atfahldams pahr Turzijas buhschānu runaht un to isteizis, greeschahs us tagadeju Turzijas buhschānu. Tagadeja Turzijas buhschana, ta Gladstons teiza, nerahp kahdai partijai, kahdai tautibai, kreitigai tijibai, bet wina ruh wifai zilwezibai. Turki tahs pret wineem useahditahs awainofchanas ne-attaino, bet tahs nolēeds un zaur to nedarbus aisstahw. Turki ir tohs apstahpejuschi, kas mehginajufchi breefmu darbus gaismā zelt. Daschus no teem leelakeem nosēedsneekēem Turku waldiba ir pagohdinajufe. Grib Serbiju tapat ispohtihht, ka Bulgariju ir ispohtijufchi. Tee, kas fchōhs

breefmas darbus nekaweja, lai gan wineem tas waijadfigs spehks preekfch tam bija, tee lai par tam atbild. Tad Gladstons iffazija to wehleſchanohs, ka lai Anglija peebedrotohs Kreewijai. Lai gan Kreewija la jeb-kura zita tauta, ari pehz flawas dſenahs, tad tomehr Turku leeta Kreewija til teel no zilwejibas praſijumeem wadita. Winſch, prohti Gladstons, kas dauds ko politikas leetas peedſihwojis, winſch nepaſiſtoht neweenu politikas leetu, kura Ciropas leelwalſtis buhtu parahdijufchas tahdu weenprahtibu. Starp wiſahm ſeſchahm leelwalſtim neſoht neweenas, no kuras Anglija newaretu ſagaidiht draudſigu peebedroſchanohs; Auſtrija pehz Gladstona dohmahm no zitahm leelwalſtim Turku leeta ne-atraufchotees. Wahzija ſawu gohdu un tikligu ſpehku zaur tam ne-apkehſhs, ka wina kriſtigeem Turzija preti ſtrahdahs. Franziya, kas preekfch ſauſchu iſglichtibas ſtrahdajuſe un pee brihwibas tikufe, neſahks pret ſaweem zenteeneem Turkeem par labu ſtrahdaht. Bar Italiyu waroht galwoht, ka wina ari ſhini leeta nebuhs pretineeze, jo wina arweenu labu prahtu rahdijuſe uſ apſpeeteem kriſtigeem Turzija. Sawu runu Gladstons heidsa ar teem wahrdeem: „No zitahm walſtim ſchirta Anglija newar to mehrki panahkt, bet gan ar zitahm ſaweenota.“

No Alekſinazes. Tai 20ta Auguſta (1ma Septemeri) pee Alekſinazes bija uſ Morawas upes kreifa kraſta leels kautinjch ſtarp Serbeem un Turkeem. — Schini kautina, zil ſchim brihſcham ſinams, Turki dabujuſchi wirsrohtu, un ari awiſes ſteidſahs pahz to kautinu, zil waredamas, paſneegt plaſchas ſinas. Iſ ſchihm ſinahm kahdu druſzinu ſche uſ ſihmeſtim. Kautinjch pee Alekſinazes bija ſwarigs kautinjch Turki kahwahs, lai waretu ſawu wirswaldibu panahkt, Serbi jihnijahs, lai waretu ſawu paſtahwibu aiſtahweht. Generalis Iſchernajews, Serbu kara-ſpehka wirswadonis, eſoht kautian uſnehmis ſchaubidamees, waj wareſchoht pahz Turkeem wirsrohtu dabuht. Kad Abduls-Kerims, Gijubs un Ali Saibs-Baſcha bija ſawus kara-pulkus, kahdus 70,000 wihru, uſ Morawas upes kreifo kraſtu ſapulzejuſchi, tad wini uſbruka Serbeem, kas bija nometuſchees pee Sittowazas, Brezilowizas un Merſoles. Wairak ſundu kautinjch tikai notika ar leelgabaleem. Serbi duhſchigi turejahs, tomehr wineem bija ja-attahpjahs, tapehz ka uſ Turku puſi bija pahzſwars un dauds leelaks ſpehks. Lihds pulkſten 12 tikai ar leelgabaleem kahwahs, tad ari kahjineeki pee kautina peedalijahs. Tas Serbu rohtka buhdams meeftinjch Snoma aiſdegahs un Serbeem tas bija ja-attahj. Tas patſ notika ar teem zeemeem, Sittowazu, Brezilowizu un ar Weliko-Abrowaju. Tee iſ degdameem zeemeem iſnahdami Serbu pulki bija ta ſabihjuſchees, ka wini, Turkus eeraudſijuſchi, ſahla behgt. Bet kad ari kahda data bija padewuſehs behgſchanā, tad tomehr Turki dauds ko neeſpehja. Uſ abahm puſehm dauds karineeku krita. Ap pulkſten 6 Serbi pamaniya, ka Turki deenwidus puſe to weetu eenehmuſchi, kur preekfch tam Iſchernajewa labas puſes pulki ſtahweja un Turku kreifas puſes pulki bija ap Alekſinazu apgahjuſchi apſahet un ta tad Turki, kad wineem iſdewahs par Morawu pahri tilt, ſpehja ſatitſchanohs ſtarp Alekſinazu un Deligradu preekfch Serbeem iſmaitahkt. Wehlah Serbu labas puſes kara-pulki uſbruka Turkeem, bet Turki dauds leelaka daudſuma buhdami atſita Serbus atpakal. Schee Serbu pulki tika atſchirti no kara-ſpehka widus un wineem waijadſeja Deligradas ſlanſtes nomestees. Iſ tureenas Turki winus neſpehja padſiht. Wehlah Iſchernajews ſawus pulkus

ſapulzeja ap Deligradu. Waj Turki eefpehs Alekſinazu Serbeem atnemt, pahz to wehl janogaida ſinas.

Nikolajs Alekſejewiſch's Kirejews.

(Iſumuiſchas dſimitungs.)

Kad jaw malu malās ſahkt mohſtees dſihwa daliba preekfch Balkana puſſalas kriſtigo gruhta liktena atweegloſchanas un daſchi pat iſ muſſu Baltijas ir aigahjuſchi uſ Serbiju, jihnitees preekfch gruhti apſpeetas ſauſchu brihwibas, tad dohmaju, buhs laſitajeem patihkami, kad paſneedsu ſche ſinas par weenu Kreewu muſchneeku Nikolaju Alekſejewiſchu Kirejewu, kureſch Serbu kara pret Turkeem kritis. Mums winſch eewehrojams zaur to, ka tam peeder muſcha Augſch-Kurſeme ar wahrdu Iſumuiſcha, kura tagad wehl wina atraitne dſihwo.

Nikolajs Alekſejewiſch's Kirejews preekfch nezik deenahm nodewa ſawu dſihwibu par ſaweem brahteem — Balkanas Slahtweem. Schis ſlaweni bet ahtri kapā gabjis wihrs bija weens no tahdeem kreetneem, reteem zilwekeem, kam bija dohts ſpehks noſweeft ſchawo paſchmiſhibas uſwalku, atſtaht ſawu perſonigu labumu un nodohtees preekfch wiſu ſauſchu kohpigeem labumeem. Schahda wina daba jo wairak pelna eewehroſchanas zaur to, ka winſch dſimis un uſaudſis paſaulneeku widu un tadeht neſagatawohts preekfch kalpoſchanas labajeem noluhkeem, tomehr zaur paſcha zehſchanohs attihſtija eekſch ſewim dſihſchanohs uſ ſwehtigeem mehrkeem, atraſdams ſawa gohdiga, branga ſirdi un ſkaidra dwehſele dihgli uſ nodohſchanohs preekfch kreetmahm darboſchanahm, winſch dewa ſchim dihglim uſplaukt par kohſchu, bagatu ſeedu. — Nikolajs Kirejews, muſchneeka dehls iſ Maſkawas gubernijas, dabuja mahzibu kara-ſinaſchanas, pawadonu korpuſā, no kureenas eestahjahs leibgwardijas jahtneeku pulka. Behz iſnahſchanahs iſ kara-deenasta, kura bija uſdeenejis ſchtabſritmeiſtra ſchiniu, winſch nodewahs ar ſaweem gara ſpehkeem tantuſku zenteenu darboſchanahm un ka tahds lohti ruhpejahs preekfch muſſu, wakara guberniju apgaiſmoſchanas. — Sche japeemin ari tas, ka winſch Iſumuiſcha, kuru neſen bij pirzis, 1869. gada lika par ſawu maſu uſzelt pagafia ſkohlun uſ buhweja diwutahſchu keezelu ſkohlās namu ar to noteikſchannu, lai tur taptu mahziba paſneegta Kreewu waloda. Saproh-tams, ka Kirejews ſkohlun uſ ſkohlotaju, pagastam par weeglumu un labumu buhtu ari uſ ſawu maſu uſturejis, ja nebuhtu pret ſcho wina teizam darbu ſajelta it ſihwa pret oſchanahs no tahs weekas, kas eefahkto darbu iſahrdija. Scho buhſchannu Iſeefchi wehl lihds ſchai deenai gauſchi noſchelo.

Netaitka Kirejewa wiſleelakais nopelns preekfch Kreeweem beſ ſchaubiſchanahs ir tas, ka winſch bija darbigs lohzelis pee Slahtu labdariſchanas komitejas. Dſili pahrelezinajees eekſch ſchi mehrka ſwariguma, winſch ar ſiltu ſirdi turejahs pee winas, tai upuredams ſawus jaunus ſpehkus. Komitejas wiſkariſtataja darbalaka, winſch arween atradahs pirmajas rindās ſtarp ſirdigalajeem ſtrahdneekem. Ne-apniukſchi ruhpejahs winſch, kad atſkaneja pirmahs waidas no apſpeeteem Herzegowineefcheem, kuri bija paſaudejuſchi pajumti, apgehrbu un baribu, un kad komiteja uſaizinjaja palihga nahkt nelaimigajeem. Kirejewa darboſchanahs preekfch ſchi noluhka ſneebſahs lihds pat atſtatakeem Kreewijas pilſſehkeem. Wiſas no wina apmekletās gubernijas atſahja winſch ſleedes no ſaweem ne-apniukſcheem puhtineem — wiſur winſch prata

Sludinafchanas.

Limbaschu walfis-flohlā
p a l i h g s
 ir walfadstg. Zapeeteizahs turpat lihds 10. Oktob-
 ber fch. g.

Mahzitas zindu-schuwejas
 un fepetajas atrohd pee laba lohna pastahwigu
 darbu N. Schlechera zindu-fabriki, Altonas-
 eelā N 7. Turpat ir ari zindu-schujamas mafchines
 pahrdohdamas. 1

Lohpu-meita teel mellela Beber-
 bel-muischa.

Jauni Latweefchi,

tureem gribahs finatnibas tillab wahrdos, la raf-
 sidos eemahzitees, lai waretu uf muhsu laitu is-
 glihtibu pazeltees, war pee lahda mahzita ofizeera,
 Kreeens no ofimuma, dafchadas fwefchas walobas
 un wifadas jiwil- un lara-finafchanas 2 lihds 3
 mehnefchu laita eemahzitees un pehzat latra trohna-
 jeb jiwil-beenesta par derigeem titt.

Jaunekli,

las 4. klafes teefibas lara-beenesta grib baudiht, teef
 uf ekfameni ismahziti no diweem floblotajeem.
 Zapeeteizahs lihds 8. September Uhr-Rihga Kalku-
 eelā Nr. 8 un Popow damba-eelā Nr. 1b.

Sludinajums.

No 11ta Aprila 1877ta gada tiks uf arendi is-
 dohta **Olwista muischa ar wifabm jaimnezi-
 bas ehfabm**, brantuhfi un fomas-fesju lahdi
 202 puhri, pee lam atrohdbahs lahbas 107 defetinas
 plawu un ganibu lahbas 200 defetinas. Muischa
 atrohdbahs uf Kurjemes rohbeschahm, lahbas 56 wer-
 fles no Zestabstades un 35 werfles no Klustes.
 Klafatas finas dabujamas: Въ Управлении мръ-
 ньями Раквиши, Ковенской губернии, Новодек-
 сандровскаго уѣзда, станция Абелы Ляваской
 жед. дор. 3

No Sebias walfis magafihnas tiks 23. September
 fch. g. no rihta,
134 t fchetwertirudā,
 pa mafafahm datahm, waitakflohltitajeem pret tuhlt
 nomalfafchanu pahrdohfi.

Lohpu un Krahmu-tirgus.

Rihgas treife apafsch Mahlpils, pee Swirgsde-
 trohga, stary Behrechu pufmuischas, pehz aughtas
 walfifchanas atkafschanas taps tai 24ta un 25ta
 September fch. g., la ari uf preefchu latru gadu
 mineids dahumods noturehts. Teel laipnigi luhgti
 tahdu mantu pahrdeweji un pizejē, dalibu nemt.

Stfchiles muischas

lohpu- un firgu-tirgus

tiks fchogad dehlf swehtdeenās tai 20. September
 noturehts. 2

Jauna eerikte.

Saweem drangeem un pafihstameem Widsemnee-
 teem jaar fcho daru finamu, la efnu Ofenawu-
 eelā (Mühlenstr.) N 59, stary Suworow- un
 Jauno-celu, linu-kaufmana Wesser l. mahja eetai-
 fihje jannu ebraunfchanas jeb mahjas-weetu
 jem to wahrdu „**pee jaunahs Lauwas.**“ Labas
 eeriktes preefch firg'em ar filteem staleem, tapat ari
 glihtas gutamas ifabas ar gutahm preefch zeli-
 neekteem. M. Swirgsding. 3

No zensures atwehlehts. Rihgā, 3. September 1876.

Drikehts un dabujams pee bilfchu- un grafmatu-drikehtaja Ernst Plates, Rihgā, pee Behtera basnijās.

Te klahht peclifums ar sludinafchanahm.

Zihnufeh muischa (pahf Ohgeres stanziju), ir
bruhfhis ar inwentaru
 no 10. September fch. g. uf renti isdohdams.
 Turpatas finas turpat muischa. 3

Tai jaun-ecetaitā spirtu- un meelu-fabriki un
 brantuhfi uf pirma Weifchu dambja ir itdeenās
friifchas brandwihna-drabinas
 dabujamas. A. Wolffschmidt. 6

Rihgas tuwumā ir fawadu eemeflu dehlf

4 semneeku mahjas,

wifas lohpa jeb pa weenai, ar labeem tihromeem
 un pfawahm lihds ar ehfabm, la ari keegelu-zeplis
 ar semneeku mahju semi pahrdohdamas. Pee pirl-
 fchanas ta weelta daka no pirlfchanas sumas ja-
 eemafsa. Klafatas finas dabujamas pee F. Loeser
 l., Pastes-eelā Nr. 2, Rihgā.

Mahja,

las labas eemefchanas atmet, ir ar masu eemafsa-
 fchanu pahrdohdama. Klafatas finas Uhr-Rihgas
 Jauna-eelā Nr. 82a swehtdeenās no pulst. 10 lihds
 12 preefch pufdeenās.

Glipafchas

ir isihrejamas leelā Aleksander-eelā Nr. 23, fehta.
 Z. Sawalneef.

Walmeerā.

Riju-lampas ar drahti appihtas un bes draht-
 tes, wiflabako lampu-etu un wiflabako petroleumu
 peedahwa

N. W. Müllera

materialu-prezu, wihnu-, pehru- un spirtu-
 bohde, bijufcha meefneeta Zait l. namā Nr. 90.

Superfosfatus,

ihsto Leopoldshalles kainitu
 pahrdohd par lehtahm zenahm

B. Eugen Schnakenburg,
 Rihgā, preti birfchai.

Maiju lupati

teel illatru laitu pirkti

Batfchkaln

papihru-fabriki, ne tahdu no Zehsim
 un Naunas-muischas.

Skrohder palihdsibas-beedr.

daka faweeem beedreem finamu, la swehtdeen tai 12.
 Sept. fch. g. preefch pufdeenās pulst. 10 tiks **gada
 rehfinums** preefcha lastihts, uf lo wif beedri teef
 ufaizinati uf fapulzi, un, la arweenu, pehz rehfi-
 numa nolafifchanas tiks eemalfafchana un jaunu
 beedru ufaemfchana preti nemta.

Tai 19. September tiks beedribas zefchanas **bale
 ar danzofchann Jahna-Gildes** namā tureita, uf
 lo beedri teef ufaizinati dalibu nemt. Beedreem
 bikete mafkafs 30 lap. f. un jaar beedreem ewesti
 fwefchi lungi mafkafs 50 lap. f. Biketes dabuja-
 mas no 12. September Niehoff drehbu magafihne
 lihdsfahs birfchas namam un bales wafara no pulst.
 7 pee kafes. Preefchneziiba.

Rihg. Latw. beedriba. Konzerts,

Tas uf swehtdeen, 5. September nolikts

kristiteem Turziā par labu, teef lihds taglatai
ifludinafchanai atlikts.

Teatera komistija.

Linu- un pakulu-dfijas

wifos numurds teef pahrdohstas

B. Eugen Schnakenburga
 kantohri Rihgā,

leelā Bils-eelā N 1, preti birfchas namam.

F. Aug. Koch,

(agrakt Rud. Berner.)

**Spohra namā, preti linu fwa-
 reem Behwer-celas galā**

peedahwa ween- un diwjuhgu arllus, arllu-
 stahwus, arllu spizes, tihritamo dfinawu
 ratus, linfehllu segements preefch linu laufi-
 fchanas, linfehllu un labibas tihritamahs ma-
 fchines, wifas fortes tichuguna-leetas, la ari
 tichuguna freustus ar un bes aprafsteem, tichuguna
 fehdes un fehchu turctajus, bentus un trelis-
 nus preefch lapfehlahm un swannus par wisleh-
 tafahm zenahm. 1

Rihg. Latw. beedriba.

1) Swehtdeenās floblas fahhums swehtdeen 5ta
September.

2) Lafifchanas grafmatas is beedribas bibliote-
kas teef isdohstas ohirdeenās un peektdeenās no pulst.
7 lihds 1/2 watarā.

Sinatn. komif. preefchneefs.

Diwi balti anni nakti no 20. uf 21. August
 fch. g. no kuhis ir issagii. Tas, kurfch waretu sagli
 ufrabdiht, dabuhs

3 rbt. pateizibas-algas

no Rihfchu floblotaja J. Namats, Waltenbergā.

Tai nakti no 28. uf 29. August fch. g. ir Jaunas-
 Naunas Statu fainneklam ar wifu eejuhgu no-
 fagis kirfabruhns firgs ar fuplahm melnahm freb-
 pehm un asti, preefchlahju nagods ir rohbbini, wegs
 4 gabi; tumfchbruhni turwahgi ar baltahm firb-
 pahm un eefcha ir ar pafchu aufu garfch-pelelu
 wabmalu iffihja, ahdas strenges un freifas pufes
 paftrenge ir ar mitriki fahalta. Kas par fcho firgu
 un wahgeem waretu flaidras finas doht, jeb pafchu
 firgu sagli ufrabdiht, tas dabuhs

20 rbt. pateizibas-algas

pee Jaunas-Naunas pag. wald., Naunas dr.

Tai nakti no 25. uf 26. August fch. g. ir Jabas
 muischas leelā Genē J. O. Johansohn l. nofagii
 no ganibahm diwi firgi ar wifu eejuhgu, no lu-
 reem weens melns ar baltu kreifo lahju lihds web-
 fifcham, wegs 9 gabi, wehrtiba 85 rbt.; ohris bruhna
 fehwe ar plifu muguru, 10 gadu weza, wehrtiba
 45 rbt. Wahgi ir prahti darba wahgi ar jaunahm
 plahtehm un balteem ehweleteem galbeem. Tad wehl
 pahris fchoru, melnas ar farlamu ohderetas, 2 ah-
 das fedulkas ar ahdas filnahm, 1 darba- un wee-
 nas ahdas-fakas, 3 jauni un 1 wezi grohfchi, ar
 ahdas fprahdfehch, 3 pahri jaunās strenges, weena
 ahdas tambohra, 1 pohds linu, 5 mahz. wilnas
 weena muz. wahgu-fmebre un 1 bruhni firflehtho
 lohfs. Wifu sagto leetu wehrtiba iftaifa 250 rbt.
 Kas fchahs sagtahs leetas waretu ufrabdiht jeb pa-
 fchu sagli ufdohtu, tas dabuhs

25 rbt. pateiz.-algu

Rihgā, pee Landpolizejas.

No polizejas atwehlehts.

K a r i h t e.

(Sj keewu walobas.)

B. pilsehta palika lohti lihgi, kad x. jahtneeku pulks tur fahka kohrtelõs stahweht; bet lihds tam laikam tur bija wiſi kã weentuliſchi dſihwojuſchi. Kad tur kahdreis gadijahs braukt un uſ maſajeem, netihreem nameleem uſſkatitees, kas til ſchõhbi uſ eelu luhkojahs, tad nemas newar iſteikt, kã ap ſirdi bija: tahda ilgõſchanahs, kã kad buhtu wiſu ſawu mantu kahrtis noſpehlejis, jeb neleetã johlojees, ar weenu wahrdu: nelabi. Mahls no nameem no leetus akkrita, un ſeenas, kurahm wajadseja buht baltahm, palika mahla pehrwõ, junti bija pa leelakai datai ar needrehm apſegti, kã pa datai wiſãs muſſu deenwidu guberniju pilsehtãs. Dahrſus, deht labalas iſſlatees, bija birgermeiſters jaw ſen pawehlejis iſjirſt. Uſ eelahm neweena zilweka newareja eeraudſiht, tilai gailis pahrgahja kahdreis par miſhſto brugi, kã par ſpilwenu, kas no 1/4 aſs beſeem putefchleem bija tahdõs palizis, kã maſakais leetutiſch dublõs pahreherta, un tad B. pilsehtinas eelas weepildahs ar tahdeem dſihwneekem, kã tureenes birgermeiſters par „Frantſcheem“ noſauza. Samas purnas iſzehluſchi wini tahdu trohlfni fazehla, kã braujeam bija ſirgõs japaſlubina, lai drihjal no ſchi muſhka walã tiftu. Bet, par Deewal aimi, B. pilsehtinai nelahdu zauri braujeju nebija. Reti, lohti reti, kahdõs muſchturis, kam 11 zilweku, nanka ſwahrtõs, buldurejahs par brugi kahdõs darba ratelõs, kã kã wina tilai knapi war ſtarp miltu maiſeem ſaredſeht, ſlubina ſawu lohju kehveli. Paſcham ſirgus plazim ir behdigõs iſſkats: ſkrohdera nams newar wiſ ar fronti uſ eelu, bet ar weenu ſuhri; ſchim namam pretim tohp jaw diwi gadi buhwehts kahdõs muhra nams ar diweem lohgeem; tahlatu ſtahw kahdõs mohde buhdams dehtu nams, mahlehts ar peſeku pehrwi. Bar preefchſihmi zitahm ehlahm, bija to birgermeiſters ſawã jaunibã taiſijis, kad winſch wehl nebija eeradis pehz puſdeenas guleht un wakarã deloktu) dſert. Zitãs weetãs gandrih wiſur dihta ſehtha. ſirgus widu lohti maſas bohdtites; tur war arweenu redſeht buntites jehru ahdu, pohdu ſeepju, kahdas mahzinas ruhktu mandeku, ſkrohtis preefch ſchawſchanas, tad lungu un diwus ſelus, kur preefch durwim weenadi ſwauku ſpehle. (Dſelſe-naqlu met kahdã ſemi buhdamã dſelſes rinki).

Bet tilkihds kã B. pilsehtinã jahtneeki eekohrteljahs, pahrgroſijahs; eelas palika raibas, dſihwas — ar weenu wahrdu ſakoht, peenehma pawifam zitu iſſkatu, ſemee namei daudreis redſeja wingro, ſtalto wirſneeku ar puſchi pee zepures, kurſch pee ſawa drauga gahja parunatees no pa-augſtinahchanas, jel droſchku uſ kahrtim iſſpehleht, kuru wareja par regimentes droſchku ſaukt tamdeht, kã wina nelad no regimentes prohjam netika, bet wina ſtarpã ween apkahrt maiſijahs; ſchodeem ar wina wiſinajahs majors, rihtu wina parahdijahs leitenanta ſtali, bet pehz nedeku, majora denſchikõs ſmehejea atkal to paſchu droſchku. Kohka ſehtha ſtarp nameem bija ar ſaldatu zepurehm kã apbehrta; pelehko manteli wareja gandrih uſ latreem nama wahrteem redſeht; wiſãs eelas wareja ſatikt ſaldatus, kureem bija tahdas uhſas, kã ſahbaku birſtes. Wirſneeki adſihwinaja atkal ſapulzi, kura lihds ſchim laikam paſtahweja tilai iſ teeſneſcha, kurſch ar kahdu diakonijã weenã namã dſihwoja un iſ birgermeiſtera. Sapulzõs kãwa wehl leelakas un

jantraſas, kad ari brigades generalis ſchõ ſawu korteli nehma. Apkahrteljahs muſchturi, kuru lihds ſchim laikam nelad ſchõ newareja eeraudſiht, fahka beſaki uſ aprinka pilsehtinu braukt, ar wirſneeku kungeem redſetees, bet ari uſ kahrtim paſpehleht. Kohki ſchõhl, kã es newaru atminetees, kamdeht brigades generalis leelu maltiti pee ſewim dewa; uſ ſchõ maltiti bija leeliſka ſagatawoſchana: pawahru naſchu grabefchana un ſkaneſchana generala kufnã bij wehl aſ pilsehtinas ſatawas dſirdama. Gandrih wiſ ſirgus bij preefch ſchõs maltites nouemts. Generala nama maſais ſehthõs widus bija ar karibtehm un droſchlahm kã peſehthõs. Sapulze paſtahweja iſ wiheerſcheem — wirſneekem un apkahrteljahem muſchturkem. Iſ pehdejeem bija wiſwairal eewehrojams Pitagorawitſch Eſchertokuzkis, weens no leelakajeem B. aprinka muſchneekem, kurſch wehlejahs wiſwairal trohlfni zelt un lepnã karibte brauza. Winſch ari deeneja papreefch kahdã jahjeju regimentõ un bija weens no teem ſmalakajeem wirſneekem; kad ne wairal, tad wina redſeja wiſãs balõs un ſapulzõs, kur tilai wina regimente ſtahweja; bet to war labaki no Tambowas un Simbirſkas guberniju jaunkundſehm dabuht ſinaht. Warbuht kã winſch ari zitãs gubernijãs buhtu ſlawens tapis, kad winam nebuhtu bijuſe aſſawka janem deht kahda nepatiſkama ſtika. Senakõs laikõs winſch bija kahdam pliki dewis, jeb winam bija winſch dohts, to es ſklaidri neſimu, bet wina tilai luhdſa, lai winſch aſſawkã eihoht. Bet zaur tam winſch tomehr ſawu wehrtibu neſaudeja; winſch wallaja ſrafu ar augſtu talji, uſ kãra mundeera wiſi, pee ſahbakeem peſchus un apatſch deguna uhſas, tamdeht, kã beſ tam buhtu muſchneeki warejuſchi dohmaht, kã winſch ne-efoht jahtneekõs, bet kahjeneekõs deenejis. Un kahjeneekõs winſch nebuht newareja eeredſeht. Winſch ar degunu ſa-ohda, kur jahtneeku regimente ſtahweja, un arween turp aſbrauza ar wirſneeku kungeem eepaſitees. Weidsamajã wehleſchanã dewa winſch muſchneezibai leelu bali, kur winſch iſſkaidroja, kã, ja wina par muſchneeku wezalo zelfchoht, winſch muſchneezibai leelas teeſibas iſgahdaſchoht. Winſch dſihwoja wiſur kundſiſti, kã aprinkõs un gubernijãs runa; winſch prejeja brangu ſeeweli, dabuja 200 dwehſelu puhã un wehl daſchus tuhſtoſchus kapitalã; kapitalu tuhlin iſtehejea preefch ſeſchu maltigu ſirgu nopirſchanas, preefch apſeltitahm durwju atſlehghahm, un ſchahdahm tahdahm wajadſibahm, beſ kurahm gan wareja iſtikt. Ar weenu wahrdu ſakoht, winſch bija muſchturis, kahdam wajadseja buht. — Beſ wina bija pee generala uſ puſdeenu ari wehl ziti muſchturi, bet no wineem naw wehrtõs kã weemineht. Bahrejea bija tahs regimentes wirſneeki. Generalis bija plezigõs un reſnis, bet zitadi labõs preefchneekõs, kã wirſneeki teiza. Puſdeena bija toti ſmalka. Ne-iſſkaltama rinda buteku ar ſchampaneri un maderi, jauka maſaras deena, pawifam atwehrti lohgi, jaukas ſarunas — wiſ — wiſ brihnum paſeja. Pehz puſdeenas wiſi uſgehlahs, un pihpas ar ihjajeem zibukeem eefmehejuſchi, dewahs wiſi ar kaſijas taſehm rohlaõs, uſ balkonu. „Tagad wina war apſkatitees,“ teiza generalis. „Eſi til labõs mihtais,“ teiza winſch uſ ſawu adjutantu, „pawehli, lai bruhno kehwi ſchõ atwed.“ Eſ generalis wilka iſ pihpas un iſlaida duhmus; „wina wehl nau wiſfai pužeta; nolahdehtõs pilsehtelis, nau neweena kreena ſiala. ſirgõs, (puſ, puſ) lohti labõ.“ „Eſſelene, (puſ, puſ) waj tas ſirgõs jumõs jaw ilgi ir?“ praſija Eſchertokuzkis.

*) Delokis: no ehrlſchu-(ſiſſenu) ohgahm taiſhtõs dſehreens.

„Puf, puf, puf un . . . puf, ne wifai ilgi, tikai diwi gadi, kamehr es wiwu efmu no kehwnizes nehmis.“

„Waj juhs wiwu dabujat jaw eejahditu?“

„Puf, puf, pu, pu, pu . . . u . . . f, ne!“ Scho teikdams generalis duhmös pasuda. —

Si stala parahdijahs saldats, kuzsch mundro Agrafenu Zwanownu (tä to kehwi fauja) pee balkona weda. Generalis, pihpu nolikdams, flatijahs ar patifschanu us Agrafenu Zwanownu, kura nemeerigi ar kahjahm semi kassja. Ari palkawneeks un majors no balkona nokahpufchi paglaudija Ugresenu; ziti wiwu tapat usteiza. Tschertokuzkis gahja winai reisu reishahm apfahret un newareja deefgan winas skaisstumu isteift.

„Lohti, lohti laba,“ teiza Tschertokuzkis; „brihnum fmuks firg! bet, efselenze, luhgtu, laujeet redseht; lä wina eet?“

„Sohiti winai ir labi; tikai — welns wiwu sin — tas dumikis selbscheris dewa winai tahdas drapes, un wina jaw diwas deenas flepo.“

„Lohti, lohti laba! bet, efselenze, waj jums ar ir tahda karihte, preeksch kuras wiwu waretu juhgt?“

„Karihte? . . . Bet schis jaw ir jahjamais firg.“

„To es sinu; bet, efselenze, es to tik tamdehl prassju, gribe-dams sinagt, waj jums ir preeksch teem ziteem sirgeem kahda geldiga karihte?“

„Nu, karihschu man naw wis dauds. Man, taisnibu fakoh, jaw fen patifahs tagadejahs mohdes karihte. Es rakstiju tamdehl manam brahlim, kas Behterburga dsihwo, bet es nesinu, waj winsch man atsuhtih, jeb ne.“

„Efselenze, es dohmaju,“ teiza palkawneeks, „labaku karihschu gan naw, lä tahs, kuras Bihne taifa.“

„Jums ir taisniba, puf, puf, puf.“

„Efselenze, man tagad ir karihte, wislabaka Bihnes meistera darbs,“ teiza Tschertokuzkis.

„Kura? waj ta, kura juhs atbrauzat?“

„Al ne, schi man ir tik preeksch wisinatschanahs, bet wina . . . ta ir brihnischkiga, weegla lä spalwina, bet kad juhs tani eefehschatees, nenemat par taunu, tad ir tik pat, lä kad emma juhs schuhpuli schuhpotu!“

„Lä tad wina ir lohti weegla?“

„Lohti, lohti weegla; spilweni, sederes — wifs, lä tik wehlejam.“

„Tas ir labi.“

„Bet zil wina ir ruhmiaga un ehrt! Efselenze, tas ir, es tahdu wehl nekad ne-esmu redsejis. Kad es deeneju, tad man bija winä eepakati desmit buteles ruma un diwdesmit mahzinas tabakas, bes tam wehl bija lihds fesch mundeerer, wesch, dauds pihpu un tschibuku, bet ir tad wehl dauds ruhmes allifahs.“

„Tas ir labi.“

„Efselenze, es par wiwu aismakfaju 4000 rubulus.“

„Us makfu luhkjoht, wajjaga winai labai buht, un juhs wiwu paschi pirkat?“

„Ne, efselenze, es wiwu tapat dabuju. Wiwu pirka mans behrnibas draugs, ar kuru ir juhs brangi istiktu; es ar wiwu, kas mans, kas taws — wifs weena alga. Es to no wina kahrtis wineju. Efselenze, waj jums netiktu, man to gohdu parahdiht un rihä mani us pufdeenu apmekleht? tad juhs ari wareseht karihti apflatitees.“

„Es nesinu, to jums us tam teikt. Man weenam netihl . . . Waj newaretu ar jaweem wirfneeku lungeem pee jums nobraukt?“

„Ir wirfneeku lungus pasemigi eeluhdsju. Kungi! man buhtu tas par leelu gohdu, juhs rihä pee manim us pufdeenu redseht.“

Balkawneeks, majors un ziti wirfneeki pateizahs ar peeflahjigu palkanischanohs.

„Efselenze, es ari dohmaju, kad kahdu leetu pehr, tad wajjaga tikai: labu pirkt. Kad nu juhs rihä tik labi buhseht un mani apmekleht, tad es jums israhdischu kahdas labas leetas es pats sawa fainneeziba efmu eegahdajis.“ Tschertokuzkis bija lohti preezigs, lä bija pee fewim eeluhdis wirfneeku lungus; winsch jaw eepreeksch dohmäs pasteleja wastetes un sohjes, flatijahs lohti lihgsim us wirfneeku lungeem, kuzi no sawas pufes ari wiwu ar leelu zeenischanu usluhkoja.

„Efselenze, tur juhs tapseht ar manu fainneezija wafihstami.“

„Man tas buhs leels preeks,“ teiza generalis uhfas brauzidams.

Tschertokuzkis gribeja pehz tam tuhlin us mahjahm braukt, lä jaw pee laika waretu wisu sagatawoht us weefu janemischanu rihdeenas pufdeenas maltit; winsch jaw bija zepuri rohkä panehmis; bet tas lä ehroti notika, lä winsch wehl kahdu laiziau palika. Pa to laiku jaw bija istabä spehles galdi nolikti. Drihsumä wifa fapulze fahka us naudu spehleht un isstihda pa wijahm generata istabahm. Gelipija swezes. Tschertokuzkis ilgi nesinaja to dariht, sehstees jeb ne. Bet kad nu wirfneeku kungi luhdja sehstees, tad winsch to eeraudhija par nepareisu, atteiktees. Winsch apsehda. Nemanoh atradahs wina preekschä punscha glahse, kuru winsch us minuti peemirsdams, isdsehra. Diwi partijas nospehlejis, Tschertokuzkis atrada atkal pee rohkas glahsi ar punschu, kuru winsch, tapat aismirdamees, isdsehra, eepreeksch teikdams: „Kungi, laiks ir us mahjahm eet.“ Bet peefehda atkal us trefcho partiju.

Pa to starpu zitös kaktös runas fahlahs pahre pawisam zitahm leetahm grohstitees. Spehletaji us naudu bija ar sawu darbu pilnä meera, bet nespehletaji us sofahm sehdedami, fahka ari sawa starpä tureht runas. Weenä kaktä, ritmeisters, palizis few spilweni apasch fahneem, ar leelu garu pihpu sohös, fahka sawas mihlestibas notikumus stahstih, tä, lä aw wiwu leels pulks klausitaju faradahs. Zitä kaktä fahlahs leels stribdus dehl eskadrones komandeereeschanas un Tschertokuzkis, kuzsch jaw eelch spehleschanas bija pahrschlatijees, fauja daudsreis is sawa kaktä: „Kura gada?“ jeb „No kahdas regimentes?“ nemas nemanidams, lä jautaschana daudsreis nemas nepaseja. Weidsoht, kahdas minutes preeksch wafarinahm spehle nostahjahs, bet wahrös arween wehl tika tahtaku westa, un, lä rahdijahs, wisu galwas bija tikai ar spehles dohmahm pilditas. Tschertokuzkis labi atminejahs, lä efoht dauds winejis, bet ar rohkahm neneeka nenehma un, no galda uszehlees stahweja ilgi lä tahds, lam labatä schunpdrahnas naw. Lä nu ari tika wafarinas dohtas lä jaw faprohtams, wihna bija papilnam un ari tas bija faprohtams, lä Tschertokuzkim arweenu wajjadseja few glahsi pildih, jo pa labu un kreisu rohku stahweja buteles.

Bee galda tika farunas turetas, bet lohti ehrotä wihf: palkawneeks, kuzsch 1812. gada bija deenejis, stahstija no kahdas kauhschanahs, kura nemas nebija bijuse un, pehz tam, pawisam ne-isprohtami lamdehl, nehma wihna buteles forku un eelika to saptä. Ar wahrdu fakoh, kad fahka schirtees, bija jaw pulstens trihs un dascham kutscherim wajjadseja sawus lungus aij krahga nemt un ratös zelt. Tschertokuzkis, us wisu sawu muischneezibu neluhkjoht, karihte sehdedams tik semu klainijahs, lä, mahjä pahre braukdams, sawas uhfas diwi dabschus lihds pahreweda. Mahjä wisi guleja; kutscheris tikko spehja

kambara fulaini usmekleht, kurfch kungu zaur sahli pawadija un tad winu istabas meitai atdewa, kura Tschertokuzki ar leelahm puhlehm lihds gulamai istabai noweda un winu jaunai, smulajai feewinai blakam nolika, kura sneegabaltas natts drahnas guleja. Zaur wihra smagu gulta krischanu wina usmohdabs. Grohsdamahs, trihs reis wina azu-plakstinus atwehra un ar pufdufmigu waigu us wihru skatijahs; bet redsedama, kahda buhchanâ winfch atrohdahs, wina apgreesahs drihs us ohtru pusi un ahtri pehz sawa wihra, falbi aismiga.

Bija no rihta jaw tahds laiks, kuru lauzeneeks wairs nefauz par agru, kad jauna laulata draudsene, blakam sawam krahdamam wihram atmohdabs. Atminedamahs, ka winfch wakar tikai pulksten 4 pahrbrauzis, nezehla wis winu tuhlin augfchâ un rihta kurpes un jaku apwillufe, gahja us sawu puzkambari, masgajahs un tad sahla gehrbtees. Diwi reises us fewim usskatijusehs, wina eewehroja, ka schodeen deesgan jauki iskatotees. Schis, lohti mas atgadijums isdarija, ka wina pilnas diwas stundas palika speegela preekschâ fehshoht. Beidsot wina lohti jauki apgehrbabs un gahja dahrsâ atspirdsinatees. Deena bija tik jauka, ka tik ween wareja buht. Saule, pufdeenas stahwolli faneegufe, fildinaja ar wisu spehku; bet apakfch tumfchahm, beesahm alejahm feereht bija wehfs, un pukes, no faules fasiliditas, dewa trihskahrtigu smarfchu. Smuka fainneeze pawisam aismirfa, ka pulkstens jaw 12 un laulahts draugs wehl gut. Wina no nejaufchi paskatijahs us leelzetu un pamanija tahlumâ putefchilus. Labi eeskatijusehs, wina drihsunâ eeraudfija wairak karihtes. Bapreeksch brauza waleja, diwfehbiga weegla karihte; winâ fehdeja generalis ar beesahm, faulê spihdedamahm poletehm, un winam blakam palkawneeks. Pehz wina nahza ohtra, tschetrfehbiga; tani fehdeja majors ar generala adjutantu un wehl diweem wirfneekem; pehz schihs karihtes nahza wisai regimentei pasihstama drofchka, kura schoreis refnajam majoram peedereja; pehz schihs drofchlas jahja trihs wirfneeki us bruhneem sirgeem.

„Waj tee buhs pee mums?“ dohmaja nama mahte.

„Al, mans Deews! un riktigi, wini greschahs us tiltu!“

— Wina blahwa, laufija rohkas un fkrehja zaur dohbehm un pukehm teefcham us gulamu kambari.

„Zeles, zeles! zeles tuhlin augfchâ!“ wina brehza, wihru pee rohkas purinadama.

„Ah!“ nurdeja Tschertokuzkis staipidamees ar meegainahm azim.

„Zeles, mihtais! waj dsirdi! weefi!“

„Weefi? kahdi weefi?“

„Sirfnia, no Deewa pufes zeles augfchâ! Generalis ar wirfneekem! Al, mans Deews! tew ir uhfâs dadfâ.“

„Generalis? waj winfch jaw brauz? Kas tas ir, welns, kamdeht tu mani nemohdinaji. Bet pufdeena, kas ir ar pufdeenu? waj wis ir, ka wajag buht, gataws?“

„Kahda pufdeena?“

„Waj tad es nepasteleju?“

„Du? tu pahrbrauzi wakar tschetrôs nakti, un zil es tew ari wajaju, tu nela man neteizi. Tamdeht es tewi, mihtais, nemohdinaju, jo man bija tewis schehl, tu neras nebiji gulejis.“ Weidsamohs wahrdus wina teiza ar gauschi lehnun un luhgdamun balfi.

Tschertokuzkis, azis isbehrsejis, wehl minuti gulta guleja; ka no sibena sperts, beidsot winfch weenâ krelâ no gultas islehja, aismirdams, ka tas ir nepeeklahjigi.

„Al, es lohps!“ teiza winfch, few par peeri fisdams, „es

winas eeluhdsu us pufdeenu! ko nu dariht? waj wini wehl ir tahlu?“

„Es nesinu . . . wineem wajaga schini minute te buht.“

„Sirfnia, noslehpes! . . . Ei, kas tur ir! tu meiten! nahz . . . mulke, ko tu baidees? schini minute atbrauks wirfneeki; tu faki, ka kunga naw mahjâ, un ka schodeen ari neras nebuhs, ka jaw no pascha rihta ir isbrauzis . . . waj dsirdi? un laudim wiseem to pateiz, eij ahtraki!“ To teikdams, fagrahba winfch sawus rihta swahrkus un fkrehja us wahguif flehptees, dohmadams, ka winfch tur warehs drohfschi mist. Bet pee schkubna seenas nostahdamees, winfch redseja, ka ir te winu kahdâ wihfê waretu eeraudfihht. „Bet reds, ta buhs labali,“ winam prahtâ eefchahwahs un winfch attaisfija tuhlin turpat buhdamun karihti, eelehja tur eefchâ un aistaisfija durwis; dehl labakas drohfschibas apfedsahs ar kamandeki un ahdu, un palika itin rahms, sawos rihta-swahrkôs fehdoht.

Ba tam fabrauza karihtes pee balkona.

Iskappa generalis un nopurinajahs; pehz wina palkawneeks, sawu pufchki us zepuri pahrlabodams; pehz tam islehja refnais majors sohbenun rohka turedams; pehz wina islehja no ziteem rateem peezi wirfneeki; beidsot kappâ no segleem tee jahjei.

„Kunga naw mahjâ,“ teiza us balkona isnahdamâ fulainis.

„Kâ, naw? war buht gan, bet us pufdeenu jaw winfch buhs?“

„Rebuht ne.“ Winfch isbrauzâ us wisu deenu, rihtu warbuht tikai ap scho laiku buhs mahjâ.

„Schê tew!“ generalis teiza, „ka tad ta?“

„Es skaidri sinu, ka tee ir johki!“ palkawneeks teiza fmeedamees.

„Nu, ka tad ta war dariht?“ generalis teiza nepazeetigi.

„Tui . . . welns . . . Nu, kad newari usnemt, kam tad tu eeluhdsi?“

„Esfelenze, nelo dariht, brauffim atpakal,“ palkawneeks teiza.

„Brohtams, zita zela naw. Bet to brihnum skaissto un dahrgo karihti war ari bes wina apluhfoht, to jaw winfch nebuhs lihds nehmis. Ei, nahz schurp!“

„Ko juhs wehlatees?“

„Waj tu esi stala puifis?“

„Ja, esfelenze, es tas efmu.“

„Barahdi to jauno karihti, kuru kungs nesen ir pirjis.“

„Luhgtu, nahkat us schkubni. Luhgtu pagaidat, es karihti isgruhdischu, te ir patumfchi.“

„Deesgan, deesgan, ta ir labi!“

Generalis un wirfneeki gahja karihtei apfahrt un apstaitija it nopeetni riterus un sederes.

„Te nelas naw ko eewehroht,“ generalis teiza; „itin tahda, ka fatra karihte.“

„Tur jaw neneeka laba naw,“ palkawneeks teiza.

„Esfelenze, man rahdahs, ka schi karihte neras newar 4000 rublu maksahht,“ teiza kahds no jaunajeem wirfneekem.

„Kas par 4000! wina ir diwi nemakfa. Tur jaw it neka naw. Warbuht, ka tur eefchâ kas ihpats ir . . . Esi til labâ, mihtais, atwelz to ahdu atpakal . . .“

Un wirfneeku azim parahdijahs Tschertokuzkis, rihta-swahrkôs fehdedams un ehrmoti faleezees.

„Ah, juhs schê?“ teiza generalis pahrbrihnejees.

To teikdams, generalis apfedsa Tschertokuzki ar kamandeki un isbrauzâ prohjam fmeedamees ar wirfneeku kungeem.

Latweefchu walodâ tulkojis Silberts.

Grandi un feedi.

Ihtens gohda prahs.

Rahds beduins (Arabeefchu fawwalneeks) is Negadas zilts bija mantojis firgu, kas tuwu un tahtu fawas smukas isflatas deht tika flawehts. Zits kahds beduins, Dahers wahreda, gribeja scho wareno lohpiaru kas sin par kahdu naudu few eeguht un tadeht fohlija par to wifus fawus kameelus un wifu fawu bagatibu, bet par welti. Nabors (ta to fauza, kam minetais firgs peedereja) negribeja to ne par wifu pafauls bagatibu atdoht.

Dahers apnehmahs ar wiltu fawu mehrki panahkt. Winsch nopehrweja fawu gihmi, gehrbahs faplihjuschas drehbes, apfehja kahjas un galwu un illikahs par klibu deedelneeku tai zelä, par kuru Naboram waijadseja nahkt. Kad nu schis winu us fawa mudiga firga redseja jahjam, tad Dahers ar wahju balsi fauza: „Upschelojatees, jo esmu nabaga sweschneeks, kas jaw trihs deenas us schahs weetas gulu, newaredams ne pakufetees, ne ari few baribu mekletees. Al palihdsat, zitadi man jamirft, — debefis jums juhfu labdarischanu atmafahs.“

Nabors apnehmahs tuhliit wahjo wihru us firgu nemt un fawa mahja nowest. Bet wiltigais blehdis wehl schelohjabs: „Al, es nespheju pazeltees, man spehka truhkt.“

Nabors, lihdszetigs zilwels buhdams, nokahpa no fawa firga, peeweda to tai weeta, kur ubags guleja, zehla scho ar wifu spehku un eefehdinaja fedlos. Bet til lihds la schis nu bija fedlos, te winsch firgam fagruhda pa fahneem un aifskrehja la wehjsch, peewiltam Naboram uffaukdams: „Es pats esmu Dahers un esmu tomehe scho firgu no jums winejis un nu to paturefchu!“

Nabors til wehl winam uffauza, lai apstahjotees un winu drufzin tikai usflaufotees. Laupitajs, no waijafchanas drohfschs buhdams, atgreesa firgu atpakat un apstahjabs mehrena tahumä no Nabora, kas ar pihki bija apbrunojees.

„Zuhs efat manu firgu nehmujschi.“ Nabors fajija, „un kad Allah“) to ta gribejis, tad glabajat to wefeli; bet zuhs man apwehtrat, ka neweenam to nefajizeet, us kahdu wihsi zuhs to firgu dabujujschi.“

„Kavehz to ne?“ Dahers prafija.

„Tapehz,“ gohda Arabeetis atbildeja, „ka tad pateesi wahji un nesphejigi nabagi warehs zelmaläs guleht un ifketram waijadsehs bihtees teem palihdschekt. Zuhs kraufteet us fewim tohs grehtus, fawus lihdszilwelus no schelastibas darbeem atraudami, bihjafchanas deht, ka netiftu peewilti, ka es esmu peewilts.“

Schee wahedi speedahs laupitajam firdi; winsch zeeta klufu, lehja tad no firga un weda to Naboram atpakat, aplampa. dsiki firdi aifgrahbts, Naboru. Nabors nehma fawu atgreesufchohs eenaidneeku lihdsi fawa telti, kur wini daschas deenas lohpa pakaweja un draudsibu us wifu muhschu flehdja.

G. Ramat.

Sirds now spehles leeta!

Seschpadsmita gadu fimteni walidija Sprantschu semä kahds kehnijsch, wahreda Spranzis. Schim kehniinam, ka daschdeen ta laika augstmanim, bija leels swehru dahrs.

Kahda jaula wafaras deena kehniina pili bij leelas gohdbas. Spranzis un wina augsti weefi fapulzejahs pilspreekschä us leela balkona, no kura plascho swehru dahrsu wareja pahrfklatiht. — Te us reisi weena dahrsa stuhri durwis atwerahs, pa kurahm lepneem fohleem pats swehru kehnijsch, lauwa, eenahl un dahrsa widu itin meerigs nogulstahs. — Kehnijsch dohd sismi fawam dahrsa fargam un azu mirkli dahrsa mala ohtras durwis atwerahs. Pa schahm leels tihgeris ar johni schaujabs dahrsa eefschä bet, lauwu eeraudsijis, paleek gluschi rahms un nogulstahs labi atstatu no lauwas. — Atkal kehnijsch dohd fawam dahrsa fargam sismi, un tuhliit atschaujabs treschahs durwis, pa kurahm diwi leopardi sibena ahtruma dahrsa dohdahs un tihgeram taifni wirfu skreen. Schis naw wis kuhtris, bet zelabs tuhliit kahjas us spehlofchanohs. Starp scheem nu iszetahs breefmiga kauschanahs. Lauwa to rese-dams zelabs kahjas un taifahs wineem par widutaju. Schee to pamanijuschi, beids fawu flaktinu un klufums walda par wifu dahrsu.

Schai azumirkli us balkona weena jauna dahma, no krehfla pazehlujehs fawu baltu zindinu no rohkas nowelt un to swehru widu eefweedusi, us fawa mihtala, kahda duhjschiga bruneneeka, faka: „Ja Zuhs mani teefscham ta mihlejat, ka to daudstreis man efat swehrejuschi, tad eijat un atnefat manu zindu!“

Bes stohmifchanahs bruneneeks ahtruum fohleem dohdahs pa trepehm dahrsa eefschä. Swehri wina drohfschibu redsedami ne no weetas nelustahs. Bruneneeks zindu panehmis, til pat drohfschi atpakat dohdahs un to jaunajai dahmai atfweesdams faka: „Zuhfu pateizibas es nepagehru!“ Wihlestibas faites nu bij farautas.

R. R.

Schihds par Turku kara-wadoni.

Tas nefen pret Montenegro karodams Mahmuds Gambi-Pascha tapat, ka wina beedris Osmans-Pascha, naw wis Turzija dsimis. (Osmans-Pascha efot Brufsis no dsimuma.) Minetais Mahmuds Gambi-Pascha ir 1820ta gada Warschawa dsimis. Wina ihtais wahreds bija Freund. Sawä jauniba winsch mahzijabs rabineru fkolä, lai waretu palikt par schiddu preesteri jeb rabineri. 1848ta gada winsch eestahjabs Pohl-Ungaru-dumpineku pulkos. Vehm dumpja beigfchanahs winsch aifdewahs us Turziju, peenehma Turku tizibu un palika par Omara-Pascha adjutanttu. Krimas kara winsch tika paugstinahs par brigades generali un drihs vehz tam par kara-wadoni jeb feldmarfchalu. Wehlat zaur Ciropu zetodams winsch nonahja ari pee pahwesta, kas winu wehl apdahwinaja ar augstu gohda sismi. — Ta raibi daschdeen noteefahs pafauls: kas bija nodohmajis palikt par rabineri, ir palizis par Turku karawadoni un dabujis no pahwesta augstu gohda sismi.

Grandinsch.

Gudrs wahreds lihdsinajabs fehklas grandinam, kas fimtfahrtigus angtus atnes, kad tas angliga semä teel fehts; tapat ar gudru wahedu: tas til gudreem par labu, mulkeem nekahda labuma no tam naw.

*) „Allah“, ta muhamedaneefchi fawu Deemu fauz.

Abilbedams redaktehrs Ernst Plates.